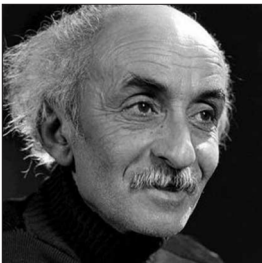

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

«افسانه»ای که به حقیقت پیوست

علی اسفندیاری، مردی که بعدها به «نیما یوشیج» معروف شد، در ۲۱ آبان‌ماه سال ۱۲۷۶ مصادف با ۱۱ نوامبر ۱۸۹۷ در روستای کوهستانی یوش، از توابع نور مازندران، دیده به جهان گشود. وی در همان دهکده که متولد شد، خواندن و نوشتن را آموخت. ۱۱ساله بود که به تهران کوچ کرد. نخستین شعرش را با نام «قصه رنگ پریده» در ۲۳ سالگی نوشت. سال ۱۲۹۸ به استخدام وزارت مالیه درآمد و دو سال بعد، با گرایش به مبارزه مسلحانه علیه حکومت قاجار، اقدام به تهیه اسلحه کرد. در دی ماه ۱۳۰۱ «افسانه» را سرود و بخش‌هایی از آن را در مجله قرن بیستم به سردبیری میرزاده عشقی به چاپ رساند. انتشار این شعر به انفجاری در ادبیات می‌مانست و واکنش‌های موافق و مخالف بسیاری را برانگیخت. سال ۱۳۱۷ به عضویت در هیات تحریریه مجله موسیقی درآمد و در کنار صادق هدایت، عبدالحسین نوشین و محمدضیاء هشت‌تودی، به کار مطبوعاتی پرداخت و دو شعر «غراب» و «ققتوس» و مقاله بلند «ارزش احساسات در زندگی هنری‌بیشگان» را به چاپ رساند. نیما یوشیج پدر شعر نو فارسی در طول ۶۲ سال زندگی خود توانست معیارهای هزارساله شعر فارسی را که تغییرناپذیر و مقدس و ابدی می‌نمود، با شعرهایش تحول بخشد. او در این راه پنج‌ها و ناسزاهای بسیاری دید و شنید اما لحظه‌ای از مسیر خود باز نایستاد.

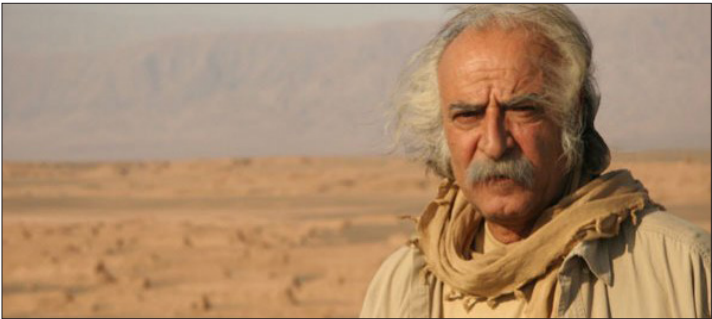
این شاعر بزرگ ۱۲ دی‌ماه ۱۳۳۸ درگذشت. برخی از آثار نیما عبارتند از: تعریف و تبصره و یادداشت‌های دیگر، حرف‌های همسایه، حکایات و خانواده‌سراز، شعر من، مانلی و خانه سریوبلی، فریادهای دیگر و عنکبوت رنگ، قلم‌انداز، نامه‌های عاشقانه و…

خودزنی / محیط زیست

بنیان گذار روزنامه‌نگاری محیط زیست در گذشت

«محمدعلی اینانلو» در حین ایرانگردی و مستندسازی از طبیعت و حیات وحش ایران، موسسه‌ای آموزشی برای راهنمایان طبیعت راه‌اندازی کرد. صدای گرمی داشت و اولین گزارشگر والیبال در رادیو بود، گزارش‌های او در بازی‌های آسیایی تهران (۱۹۷۴) نامش را با والیبالیست پیوندزد. برای محیط‌زیست قلم می‌زد، آنچنان که محسنیان راد او را بنیان‌گذار روزنامه‌نگاری محیط زیست به مفهوم تلویزیونی و رادیویی دانسته است. اینانلو بعدها کوله‌بارش را بست و راهی سفر شد، همه جای ایران مقصد او بود. برای تلویزیون ایران مستندهایی می‌ساخت تا کشوری را که حتی از دیدگان مردمش پنهان مانده، به تصویر کشد. آنچه در ادامه می‌خوانید بازخوانی گوشه‌ای از صحبت‌های مرحوم محمدعلی اینانلو درباره کاستی‌های گردشگری و آموزش‌های اکوتوریسم در ایران است، صراحت کلام و نقد ظریف جزو خصوصیات بارزش محسوب می‌شد: «من به‌عنوان فردی که آموزش‌هایی را به افراد علاقه‌مند دادم، نسبت به شما مسئولم و باید بگویم، آنچه مادر اختیار شما قرار می‌دهیم، اصلا کافی نیست. آنچه به شما نیاموخته‌ام، به شما بدهکاریم و در مقابل، مسئولیم و برای این موضوع از شما، راهنمایان تور عذرخواهی می‌کنم. ما به‌عنوان آژانس دار، به شما بدهکار و نسبت به شما مسئولیم و حق شما راهنمایان را اذمانی کنیم. به عنوان دولت نسبت به شما مسئول و بدهکاریم. از این بابت که مدام به شما قول دادیم و حرف‌های مکرر زدیم و می‌دانستیم دروغ است و حجات نکشیدیم، عذرخواهی می‌کنم. برای اینکه در برنامه‌های تلویزیونی گفتیم که این کارها شده‌اند، بشوند و می‌شوند که نشده‌اند، عذرخواهی می‌کنم. مسکن‌های موقت حتی اگر راست باشند برای راهنمایان کافی نیستند.»

اینانلو به شدت قائل به تعامل سازمان‌های حفاظت محیط زیست و میراث‌فرهنگی و گردشگری بود و اعتقاد داشت: «اگر ایران در گردشگری دنیا سهمی ندارد، دلیل خیلی ساده‌ای دارد آن هم نبودن مدیریت دولتی است، وضعیت طبیعت و میراث فرهنگی مادر حدی از افول است که به هیچ‌عنوان تحمل از مومن و خطاران‌انداز و مشخص است که از مومن و خطایی در کار نخواهد بود. مسئولان گردشگری ما وقتی درباره گردشگری صحبت می‌کنند، منظورشان فقط گردشگری تاریخی و فرهنگی است، هنوز باور مان نشده است که می‌توان از طبیعت نیز درآمد کسب و اشتغال ایجاد کرد. یادمان باشد، ما جوان‌ترین کشور دنیا هستیم که نزدیک‌ترین همسایه آن، بزرگ‌ترین تولیدکننده مواد مخدر است و اگر چاره‌ای نیابندیشیم، معلوم‌نیست آینده جوانان ما چه می‌شود. اگر فکری نکنیم، ۲۰ سال دیگر، کشوری فقیر و پیر خواهیم بود، پس به سمت تخصصی شدن گردشگری طبیعت پیش‌روییم و آن راه رسمیت‌یشتناسیم.» او در گفت‌وگویی در زمان ایجاد اداره کل طبیعت‌گردی در سازمان میراث‌فرهنگی و گردشگری، گفت: «همیشه به‌عنوان یک عضو رسانه و فعال گردشگری و حتا گردشگر به مسئولان انتقادی کردم که جایگاه طبیعت‌گردی در کشور ما کم‌رنگ است و مسئولان، گردشگری را بیشتر تاریخی و فرهنگی می‌دانند. اصولا در گردشگری تا وقتی جوامع محلی همراه نباشند، نمی‌توان هیچ کار درستی را انجام داد و این جوامع هم وقتی همراه می‌شوند که بداند منتفع می‌شوند، مثلا در روستای «پوانات»، استان فارس، یک جوان روستایی به نام «عباس بزرگر» به خاطر بزرگی لایقیتی که به خرج داده و اتفاقا اداره میراث فرهنگی و گردشگری آن منطقه نیز به آن اهمیت داده، حالا پنهانه جذب گردشگر شده است. «ما بازار آل داوود» در روستای گرم‌رزه نیز نمونه موفق جذب گردشگر روستایی و عشایری است. زوج جوانی که در پارک ملی گلستان خانه‌ای را برای گردشگران آماده کرده‌اند، نیز مثال دیگری برای این موضوع است. اکنون وظیفه اداره کل طبیعت‌گردی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری است که برای چنین افرادی تبلیغ کند و به کار آنها بها دهد.

فارسی را پاس بداریم

اعطای جوایز به پایان‌نامه‌های برتر در حوزه ادبیات فارسی و ادیان

پنجمین دوره جایزه فتح الله مجتبیایی به دو پایان‌نامه برگزیده و دو پایان‌نامه تشویقی دوره دکتری در رشته‌های زبان و ادبیات فارسی و ادیان و عرفان تعلق می‌گیرد. فتح‌الله مجتبیایی متولد ۱۳۰۶ در تهران، نویسنده و مترجم ایرانی و عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی است. جایزه دکتر فتح‌الله مجتبیایی، به برترین پایان‌نامه دکتری در رشته‌های زبان و ادبیات فارسی، ادیان و عرفان اهدا می‌شود و اولین دوره اعطای این جایزه در آذرماه سال ۱۳۹۰ برگزار شد. به گزارش روز شنبه گروه فرهنگی ایرنا، مراسم اهدای پنجمین دوره جایزه فتح‌الله مجتبیایی روز سه‌شنبه ۱۵ دی‌ماه با حضور اصحاب فرهنگ و اندیشه در مرکز فرهنگی شهر کتاب برگزار می‌شود.

این جایزه به بهترین پایان‌نامه‌های دوره دکتری در رشته‌های «زبان و ادبیات فارسی» و «ادیان و عرفان» که در سال ۱۳۹۳ دفاع شده اهدا می‌شود. هیات داوران (فتح‌الله مجتبیایی، ضیاء موحد، حسین معصومی همدانی، شهرام بازوکی، محمد دهقانی و علی اصغر محمدخانی) پس

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

آیا روشنفکران شکست خورده‌اند؟

مرووی بر کتاب «روشنفکران و شکست در پیامبری»

استفاده از واژه روشنفکر با مختصاتی که امروزه از آن یاد می‌شود، برمی‌گردد به اواخر قرن نوزدهم در فرانسه و ماجرای که پیرامون محاکمه سروانی یهودی به نام دریفوس و محکوم شدن او به خیانت بدون داشتن دلایل کافی درگرفت. این ماجرای سیاسی با مقاله معروف امیل زولا با عنوان «من متهم می‌کنم!» انکاس وسیعی در میان مردم داشت. قشر تحصیل کرده، دانشجوین، نویسندگان، هنرمندان و… به دو دسته تقسیم شدند. برخی همانند امیل زولا معتقد به تجدید بازرسی و توجه به دلایل مربوط به بی‌گناهی دریفوس بودند و بر بی‌گناهی او پای می‌فشردند، و گروهی دیگر معتقد بودند به دلایل سیاسی مصلحت حکومت فرانسه در عدم تجدید بازرسی ست، حتی اگر تردیدهایی هم در حکم داده‌شده وجود داشته باشد. این گروه را طیف‌های مختلفی از آنتی سمیتیست‌ها (ضد‌یهودها)، محافظه‌کاران و ناسیونالیست‌ها و… تشکیل می‌دادند. این گروه اردوگاه رقیب (طرفداران دریفوس) را انتلکنتول‌ها یا روشنفکران می‌خواندند. این برای نخستین بار بود که به طور جدی به یک گروه یا جریان عنوان روشنفکری داده می‌شد. روشنفکران کسانی بودند که بیرون از دایره قدرت قرار داشتند و به نقد شرایط سیاسی و اجتماعی می‌پرداختند. آنها عدالت را مد نظر داشتند بدون آنکه به مصلحت سیاسی مایلی کاری داشته باشند.

کتاب «روشنفکران و شکست در پیامبری» به قلم ایوا اتریونی- هالوی با ترجمه حسین کچویان، اثری است درباره روشنفکران و نقش و تأثیری که در جامعه غربی داشته‌اند. بنابر این در همان نگاه نخست باید به این نکته توجه کرد که نقش و تأثیر روشنفکران در هر جامعه‌ای به این مهم بستگی دارد که چه نسبتی میان آنها و جامعه برقرار می‌کنیم. ایوا اتریونی- هالوی معتقد است روشنفکران غربی در پی آن بوده‌اند که برای خود جایگاهی همچون پیامبران قائل باشند. پس بدون در نظر گرفتن اینکه چقدر این ادعا می‌تواند درست باشد طرح ایده ناکامی و شکست آنها در قائل شدن

گردش روزگار برعکس است

بدون شرح!

طرح: Faruk Soyarat / ترکیه

با کاروان حله / اخبار هنر

خبر بد برای هواداران «بازی تاج و تخت»

جرج آر. آر. مارتین نویسنده ۶۷ ساله آمریکایی در وبلاگش اعلام کرد که «بادهای زمستان» ششمین رمان از مجموعه کتاب‌هایی که سریال «بازی تاج و تخت» با اقتباس از آنها ساخته شده، هنوز تکمیل نشده است. خبر بد برای هواداران رمان‌های جرج آر. آر. مارتین این است که رمان «بادهای زمستانی» تا پیش از پخش فصل ششم سریال محبوب شبکه اچ‌بی او به بازار کتاب عرضه نخواهد شد. مارتین در وبلاگ شخصی خود اعلام کرده است که هنوز مطمئن نیست چه زمانی کار نوشتن این کتاب را به انتها خواهد رساند. مارتین با اعلام اینکه از نوشتن این کلمات در وبلاگش احساس خوشایندی ندارد گفت: «تنها شما نیستید که از شنیدن این خبر مایوس شدید. ناشر کتاب، ویراستار، نمایندگان من، ناشران خارجی و مترجمان نیز در این امر با شما مشترکند اما باور کنید هیچ‌کس به اندازه خود من احساس یاس نمی‌کند. خیلی دوست داشتم تا پیش از آغاز سال جدید میلادی خبر تکمیل شدن «بادهای زمستان» را به شما بدهم.»

ناشر کتاب‌های مارتین انتظار داشت این کتاب تا ماه مارس سال ۲۰۱۶ روانه بازار کتاب شود. اکنون مشخص نیست که «بادهای زمستان» چه زمانی به بازار خواهد آمد، تنها می‌توان با اطمینان گفت که تا پیش از نمایش فصل ششم سریال «بازی تاج و تخت» این کتاب را بر قفسه کتابفروشی‌ها نخواهیم دید. مارتین در وبلاگ خود نوشته با وجود نوشتن چندین فصل از کتاب، اگر همه چیز خوب پیش برود هنوز چند ماه فرصت نیاز دارد تا کتاب را تکمیل کند.

ای چرخ که با مردم نادان یاری
هر لحظه بر اهل فضل، غم می‌باری
پیوسته ز تو، بر دل من باز غمی‌ست
گویا که ز اهل دانشم پنداری!
(شیخ بهایی، قرن دهم، رباعیات)

سوت‌بان

روشنفکران وشکست در پیامبری

ایوا اتریونی- هالوی

روشنفکران و شکست در پیامبری نویسنده: ایوا اتریونی- هالوی مترجم: حسین کچویان انتشارات کتاب فردا قیمت: ۷ هزار و ۵۰۰ تومان صفحه ۱۹۲

روشنفکران و شکست در پیامبری نویسنده: ایوا اتریونی- هالوی مترجم: حسین کچویان انتشارات کتاب فردا قیمت: ۷ هزار و ۵۰۰ تومان صفحه ۱۹۲

«اقتصاددان» و «آنچه دانشمندان می‌دهند و می‌گیرند» نقش روشنفکران اقتصادی، دانشمندان علوم طبیعی و فیزیکی، پزشکی و جنگ‌افزاری را مورد مطالعه قرار می‌دهد. صفحات پایانی کتاب نیز به تبیین نتیجه‌گیری نهایی نویسنده اختصاص یافته است: اساس این کتاب «افسانه‌زدایی از نقش اجتماعی و سیاسی است که روشنفکران مدعی‌اند در دنیای جدید بازی می‌کنند و تلاش برای نشان دادن بی‌محتوایی نقش آنان به عنوان پیامبران است، پیامبرانی که وظیفه‌شان پیشگویی حوادث آتی و هدایت جامعه به سوی آینده‌ای بهتر است». (منبع: الف)

رقص مرد به لحاظ شرعی مشکلی ندارد!

محمد شهرباری در مقابل دوربین «دید در شب» قرار گرفت و در مورد ممنوع‌التصویری‌های بی‌درهی‌اش و انتشار تصاویر فیلم عروسی برادرش که به‌سال‌ها ممنوع‌التصویری‌اش منجر شد، توضیح داد. محمد شهرباری در پاسخ به سوال رشیدپور در این مورد که آیا در حال حاضر هم ممنوع‌التصویر است یا خیر گفت: بله در حال حاضر هم من ممنوع‌التصویرم. او در توضیح ممنوع‌التصویری‌اش گفت: من نمی‌دانم علت این همه

ممنوع‌التصویری من چیست. ا‌ز وقتی به‌سیمارفتیم تا به‌منوع‌التصویر شدم ممنوع‌التصویری‌ام رفع شده است و هیچ‌وقت درباره دلیل ممنوع‌التصویری‌ام به من توضیحی داده نشده است. الان هم نمی‌دانم چرا ممنوع‌التصویرم. حتی از آقای پورمحمدی معاونت سیما هم سوال کردم که چرا ممنوع‌التصویرم؟ ایشان خودش هم نمی‌دانست! او در پاسخ به سوال رشیدپور در مورد انتشار فیلم عروسی برادرش گفت: من در عروسی برادرم شرکت کرده‌بودم، عروسی هم توی باشگاه برگزار شده بود یعنی آقایان در یک طبقه بودند و خانم‌ها هم در یک طبقه مجزای دیگر بودند. موقع عقد معمولاً نزدیک‌ترین افراد و محارم عروس و داماد حضور دارند و این طبیعی است. رقص مرد هم به لحاظ شرعی مشکلی ندارد. حتی کسانی که بیشترین حرام‌ها را اعلام کرده‌اند، این را حرام اعلام نکرده‌اند! رشیدپور از شهرباری به عنوان اولین قربانی انتشار عکس‌های خصوصی سوالی پرسید و شهرباری در پاسخ گفت: حس خیلی بدی داشتم. آن موقع مثل الان فضای مجازی وجود نداشت و فیلم من را سرچهارراه‌ها و ویدئوکلپ‌ها می‌فروختند. من خودم از سر چهارراه فیلم خودم را خریدم!

شعر به صورت تالیف، تصحیح و ترجمه به زبان‌های فارسی و انگلیسی در ایران و خارج از ایران منتشر شده است.

یک‌خبر مهم دیگر در حوزه زبان فارسی این است که از چندی پیش برنامه‌ای در رادیو شروع به کار کرده است که قرار است درباره درست نوشتن و درست خواندن نکاتی را به مخاطبان رادیو تذکر بدهد. این برنامه که «درست بنویسیم، درست بخوانیم» نام دارد از رادیو گفت‌وگو بخش می‌شود. پخش برنامه رادیویی «درست بنویسیم، درست بخوانیم» از روز دوشنبه، بیست‌وسوم آذرماه ۱۳۹۴ از رادیو گفت‌گو آغاز شده است. این برنامه رادیویی که در موضوع نکته‌هایی دربارهٔ درست و غلط‌ها در زبان فارسی است، با اجرای آقای حمید حسنی، پژوهشگر ارشد فرهنگستان زبان و ادب فارسی، از رادیو گفت‌وگو پخش می‌شود. زمان پخش این برنامه از شنبه تا چهارشنبه، ساعت ۹:۱۵ تا ۹:۳۰ صبح است و تکرار آن نیز به‌دفعات، در ساعات مختلف، پخش خواهد شد. علاقه‌مندان می‌توانند این برنامه را در رادیو گفت‌وگو، روی موج اف.ام، با طول موج ۱۰۳٫۵۰ بشنوند.